

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

katlin@maarjamaja.ee
Pikk tn 3, Väike-Maarja alevik, Väike-Maarja vald
46202, Lääne-Viru maakond

19.02.2025 nr 5.1-3/2221-3

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamise vastavust [SHSis](#) ja [sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36](#) „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Pikk tn 3, Väike-Maarja alevik, Väike-Maarja vald 46202, Lääne-Viru maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 23.01.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Svetlana Kubpart (järelevalvemeeskonna juht), peaspetsialistid Tõnis Palgi, Inna Tamm ja Kadri Plato.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide vaatlus ja analüüs, vestlused, e-kirjavahetus, päringud andmeregistrites STAR, MTR, TÖR.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid hooldusjuht Katri Kaiv-Tammoja ja juhataja Kätlin Keeroja.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et OÜ Maarjamaja ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. MSÜS § 30 lõige 2, mille kohaselt on ettevõtja kohustatud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatama tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Hooldekodu ei ole täitnud MSÜS §s 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei ole tulenevalt MSÜS § 30 lõikest 2 teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (töölepingu sõlmimisest või töölepingu lõppemisest) hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Hooldekodu poolt esitatud töötajate nimekirjas on kokku 16 vahetult teenust osutavat töötajat (neist kaheksa hooldustöötajat ja kaheksa abihooldustöötajat), kellest kümne töötaja andmed MTRis puudusid

ning kelle vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei ole olnud võimalik kontrollida. Teenuseosutaja kõrvaldas rikkumise järelevalvemenetluse jooksul.

2.2. Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 21 lõige 2, mille alusel koostab Teenuseosutaja koostöös teenuse saajaga või juhul, kui teenuse saaja pole kontaktne, teenuse rahastajaga 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates isikule hooldusplaani. Seisuga 30.01.2025 oli koostatud 54-st teenusesaajast hooldusplaani kuuele. Järelevalvemenetluse ajal olid koostatud kõik puuduolevad hooldusplaaniid.

2.3. SHS § 22 lõike 3 alusel osutavad hooldusteenust vahetult hooldustöötaja ja abihoidustöötaja ning abihoidustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja. Tööajatabelistest (november 2024- jaanuar 2025) nähtub, et abihoidustöötajad V.B. ja K. H. töötasid ilma hooldustöötaja juhendamiset 23.11.2024 ja K. H, V.L. ja K.A. töötasid ilma hooldustöötaja juhendamiset 10.12.2024.

2.4. SoMm nr 36 § 2 lg 3, mille järgi tagab teenuseosutaja hooldustoimingute tegemisel teenusesaajale privaatsuse, tema tahte ja võimekuse arvestamise ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamise. Hooldekodus ei kasutatud hooldustoimingute tegemisel inimese privaatsuse tagamiseks sirmi või kardinat vms vahendit, kuigi vahendid selleks olid Teenuseosutajal olemas. Lisaks oli paikvaatluse ajal avatud ühe teenusesaaja toa uks, kus parasjagu teostati hooldustoiminguid.

Võttes arvesse, et OÜ Maarjamaja on asunud järelevalvemenetluse ajal rikkumisi kõrvaldama ja on näidanud üles soovi ja valmisolekut rikkumised kõrvaldada esimesel võimalusel, ei pea Sotsiaalkindlustusamet otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. Järelkontroll OÜ-s Maarjamaja toimub peale 30.06.2025.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas järelevalvemenetluse OÜ-s Maarjamaja 22.01.2025 ning etteteatamata paikvaatlus viidi läbi 23.01.2025. Hooldekodule on 08.05.2024 väljastatud tähtajatu tegevusluba (SÜH000179) tegevuskohas Pikk tn 3, Väike-Maarja alevik, Väike-Maarja vald, Lääne-Viru maakond. ÜHteenuse osutamine on lubatud maksimaalselt 59 inimesele. Paikvaatluse päeval oli teenusel 54 inimest. Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) andmetel oli seisuga 27.01.2025 hooldekodu nimekirjas samuti 54 teenusesaajat. Majandustegevuse registrisse (MTR) oli seisuga 23.01.2025 kantud 8 teenust vahetult osutavat töötajat (neis 3 abihoidustöötajat). Paikvaatluse päeval oli tööl kolm vahetult teenust osutavat isikut.

Hooldekodu [veebilehel](#) on avaldatud ÜHteenuse osutamist puudutav teave: Hooldekodu kontaktandmed, asukoht, teenuste kirjeldus, kohamaksumuse info (1250/1400/1500/1800 eurot kuus, sh hoolduskomponent ühe inimese kohta on 800 eurot kuus) samuti teave hinnale lisanduvatest kuludest.

Hooldekodus on väljatöötatud mitmeid töökorralduse ja teenuse osutamisega seotud juhiseid (nt kodukord, ametijuhendid, päevakava), mille üldiseks eesmärgiks on kvaliteetse ja eesmärgipärase teenuse osutamine.

Hooldekodu tegutseb kahel korrusel, majas on köök, territooriumil on lisaks pesumaja. Õue parkala on hoolitsetud, kuid territoorium piiramata. Teenusesaajad saavad abi kutsuda häirenupu abil. Suvel saab istuda ka hooldekodu sisehoovis, selle tarbeks tuuakse sinna pingid. Teenusele võetakse kohtade olemasolul kõiki soovijaid, välja arvatud psüühilisest erivajadusest tingitud agressiivseid teenusesaajaid. Eelistatakse väiksema hooldusvajadusega kliente tulenevalt sellest, et meeskond on alles loomisjärgus. Toad on 1-3 kohalised, tualetid asuvad väljapool teenusesaajate tube. Põhitoidukordi on kolm (valmistatud kohapeal), lisaks õhtuode. Vajadusel rakendatakse toidutalumatuses või muust erivajadusest tulenevaid erisusi.

3.1. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) hiljemalt viie tööpäeva jooksul muudatustest, mil hooldustöötaja või abihooldustöötaja tööleping on sõlmitud või on tööleping lõpetatud. Tegevusloa väljastajal peab olema võimalus kontrollida hooldustöötaja või abihooldustöötaja vastavust nõuetele. Hooldekodu ei olnud täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei olnud teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (nt töölepingu sõlmimisest, töösuhte lõppemisest, ametinimetuse muudatusest) tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusametile (SKA). Seisuga 23.01.2025 oli teenust vahetult osutavate isikute hulgas kümme töötajat, kelle andmed MTRis puudusid ning kelle vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei ole olnud võimalik kontrollida.

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine:

3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse § 2 lõigete 1 – 4 alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, terviseseisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Kõigi hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine. Teenuseosutajal tuleb teenusesaaja lähedasele/kontaktisikule anda viivitamatult teavet, kui teenusesaaja seisundis on olulisi muutusi ning võimaldada tutvuda hooldusplaaniga.

SKA seisukoht: Hooldekodu ei täida määruse § 2 lõiget 3, kuna ei ole tagatud teenusesaaja privaatsus. Tubades ei kasutata sirme ega muid privaatsust võimaldavaid vahendeid, ka mitte potitooli kasutavate teenusesaajate ruumides. Paikvaatluse ajal tekkis olukord, mil ühe teenusesaaja toa uks oli avatud ning talle teostati hooldustoiminguid.

3.2.2. Määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud

Hooldekodu tagab teenusesaajatele järelevalve ja hooldustoimingud, mida teostatakse lähtudes teenusesaaja abivajadusest. Hooldekodus on kasutusel hooldustoimingute programm Salus, mida töötajatel tuleb täita. Muuhulgas dokumenteerivad hooldustöötajad üle keha pesemist, jälgivad teenusesaajate seedetööd ja ravimite manustamist. Paberkanjal täidetakse vaid jootmislehti (vajadusel). Hooldustöötajad abistavad ja juhendavad teenusesaajaid söömisel ja joomisel. Suurema hooldusvajadusega kliente oli paikvaatluse päeval 11. Toitlustatakse nii söögisaalis kui teenusesaajate tubades. Teenusesaajate hulgas on nii dementsusega inimesi kui ka erinevate haiguste tõttu voodikeskseid. Teenusesaajatel on võimalus kasutada abivahendeid, mida Hooldekodu rendib teenusesaajale isikupõhiselt ja mille tasu lisatakse teenuse hinnale (käimisraamid, ratastoolid, tugikepid jm), kasutusel on hooldustööd toetavad abivahendid (nt tõstuk, pesemisraam ja -tool, potitool, lamatistevastased õhkmadratsid jms). Hooldekodu töötajad peavad abivahendite hulka piisavaks. Kõik teenusesaajad kasutavad oma isiklikke rõivaid ja jalatseid. Hooldekodul on ka riiete tagavara, sest tihti on teenusesaajatel kaasas vähe vahetusriideid. Riiete pesemine, markeerimine ja puhastamine on Hooldekodus korraldatud oma pesumajas. Hooldekodus abistatakse ja juhendatakse teenusesaajaid üle keha pesemisel (keskmiselt korra nädalas), abistatakse küünte, juuste ja habeme korrastamisel, korraldatakse vajadusel transport väljapoole maja, vajadusel toetatakse nii teenusesaajat kui tema lähedast elulõputoimingutes.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud.

3.2.3. Määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud

Hooldekodus töötab tööpäeviti kaks meditsiiniõde, kelle töökoormus on vastavalt 0,5 ja 1,0 kohta. Infovahetuseks hooldustöötajate ja meditsiiniõe vahel on teadete tahvel ja Salus programm. Palju infot edastatakse ka suuliselt. Hooldustöötajad oskavad ära tunda lamatisi ja ohtlikke terviseseisundeid, anda esmaabi, jälgida üldist terviseseisundit. Infot jagatakse meditsiiniõe ja hooldusjuhiga, vajadusel kutsutakse kiirabi. Terviseseisundiga seotud toiminguks on ka abistamine ja juhendamine ravimite manustamisel. Meditsiiniõde tellib elanike retseptiravimeid ja pikendab retsepte. Retseptiravimid asuvad medõe kabinetis ja on eelpakendatud lindile.

Medõde jagab ravimid voodikesksetele teenusesaajatele, hooldustõtaja liikuvatele teenusesaajatele.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud.

3.2.4. Määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud

Analüüsitud hooldusplaanides oli kavandatud teenusesaajatele füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid (nt vestlused lähedaste ja töötajatega, vestlus- ja lugemisringid). Teenusesaajatel on võimalik vaadata televiisorit, mõned kuulavad ka raadiot ja tegelevad meelepärase tegevuste planeerimisega ise. Tõõl on ka tegevusjuhendaja, kes viib läbi võimlemistunde, loeb ette, aktiveerib teenusesaajaid liikuma ja korraldab tegevusringe. Teenusesaajatel on võimalik värskes õhus viibida, territoorium on suur ja liikumiseks ruumi piisavalt. Teenusesaajad ja nende lähedased kinnitasid, et Hooldekodus viiakse läbi aktiveerivaid ja ühiseid tegevusi, ka nõ perepäevi. Õue saavad minna kõik need, kes soovivad, ka abivahendiga liikujad. Vajadusel aidatakse tõstukiga ratastooli. Lähedastega suhtlemist toetatakse ning külastajate kohtumist teenusesaajatega ei piirata, palutakse lihtsalt arvestada eakate päevakava ja hooldustoimingute tegemisega. Karantiinist ja piirangutest nakkusohu tõttu teavitatakse lähedasi e-posti teel. Juhuvahimina valitud lähedaste hulgas toodi välja, et suurem hooldajate arv võimaldaks elanikke veel enam aktiveerida ning teise tegevusjuhendaja korral oleks meelepärase vabaaja-tegevuste läbiviimine võimalik ka voodikesksete teenusesaajatega.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

3.2.5. SHS § 21 lõige 1-5 (hooldusplaani koostamine)

SHS § 21 lõike 1 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus (KOV) inimese ÜHteenusele suunamise haldusaktis (nt korraldus) või halduslepingus koos teenust saava inimese ja teenuse osutajaga määrama kindlaks toimingud, mis tagavad inimesele turvalise keskkonna ja toimetuleku (sh põhivajaduste katmise). Vinni Vallavalitsuse ja Tartu Linnavalitsuse sotsiaaltõtajad selgitasid, et hooldusteenusele suunamisel koostatakse haldusakt (STAR otsus), mis sisaldab abivajaduse hindamise tulemusi, abivajaduse ulatust ja teenuse rahastamist.

SHS § 21 lõigetes 1 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid, et tagada teenusesaajale turvaline ja tema abivajadusest lähtuv keskkond. Hooldusplan tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutõtaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaanid peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas. Määruse § 2 lõike 1 kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Paikvaatlusel selgus, et teenusesaajate hooldusplaanid on enamjaolt koostamata, kuid olemasolevad on Salus programmis ja hooldustõtajatele ning meditsiiniõdedele kättesaadavad. Kohapeal tutvuti ühe juhuslikult valitud teenusesaaja hooldusplaaniga, hiljem saadeti analüüsimiseks veel 25 hooldusplaan. Hooldusplaanis on teenusesaaja andmed, terviseseisundi hinnang, isikuhooldustoimingute kokkuvõte (mis sagedusega toiminguid tehakse, milles abi vajatakse, vastutaja) ja hooldusplaan eesmärk. Hooldusplaan koostavad hooldusjuht, meditsiiniõde ja juhataja koostõõs. Hooldustõtajate sõnul pole hooldusplan nende igapäevane infoallikas, kuid kõigil on hooldustõõ programmis ligipääs hooldusplaanidele olemas. Olemasolevad hooldusplaanid olid põhjalikud, täidetud arusaadavalt ja isikukeskselt. Kuna tegemist on esmaste hooldusplaanidega, siis SHS § 21 lõikest 4 tulenevat teenuseosutaja hinnangut eesmärgi saavutamise kohta veel pole sisestatud. Kohalike omavalituste sotsiaaltõtajate vestlustest selgus, et hooldusplaan koostamisel nad ei osale. Üldjoontes ollakse osutatava teenusega rahul. Rahulolu väljendasid nii teenusesaajate lähedased kui ka teenusesaajad ise.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab SHS § 21 lõigetes 2-5 nimetatud hooldusplaanile kehtestatud nõuded.

3.2.6. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi teenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalve käigus kontrolliti karistusregistrist kahe teenust vahetult osutava töötaja karistatust, Hooldekodu töötajatel SHS § 22 lõikes 5 sätestatud töötamise piiranguid ei tuvastatud. Teiste töötajate karistus oli kontrollitud juhataja poolt. OÜ Maarjamaja edastas 27.01.2025 töötajate nimekirja 15 hooldus- ja abihooldustöötaja andmetega. Enamike töötajate andmed MTRis puudusid ning nende vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei olnud võimalik kontrollida. Töötamise registrisse (TÖR) olid kantud kõik peale ühe töötaja, puudus kõrvaldati niipea kui sellele tähelepanu juhiti.

Käesoleval hetkel ei ole Hooldekodul veel täidetud nõue töötajate arvule, mis tuleneb määruse nr 36 §st 3 (rakendub 01.07.2026). Selle täitmiseks piisaks kahe ööpäevaringse töötaja olemasolust öisel ajal ja täiendavalt viie hooldustöötaja või abihooldustöötaja kohalolekust kuni 12 teenusesaaja kohta päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul.

3.2.7. SHS § 22¹ lõike 6 kohaselt avalikustab ÜHteenuse osutaja teenuskoha maksumuse hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude (tööjõukulud, tööriietuse, isikukaitsevahendite, tervisekontrolli, vaksineerimise, koolituse ja supervisioonide kulud) maksumuse ühe teenusesaaja kohta. Hooldekodu ÜHteenuse kohamaksumus on vastavalt hooldusvajadusele 1250/1400/1500/1800 eurot kuus, sh hoolduskomponent ühe inimese kohta on 800 eurot. Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024. a) peaks Hooldekodus hoolduspersonali kulu esitatud personaliandmete põhjal olema ühe teenusesaaja kohta 581 eurot kuus. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. SKA juhib tähelepanu, et hooldus- ja abihooldustöötajaid puudutavatest muudatustest (tööle asumine, töösuhte lõpetamine) tuleb MTRi kaudu teavitada SKAd viie tööpäeva jooksul. Hooldus- ja abihooldustöötajale SHSis sätestatud nõuded on üks tegevusloa kontrolli ese, mistõttu on oluline, et nende kõikide puhul on nõuded täidetud.

4.2. Motiveerida hooldustöötajaid kasutama hooldusplaane hooldustoimingute tegemise alusdokumendi ja töövahendina.

4.3. Kaasata hooldusplaani koostamisse ja tutvustada hooldusplaani veelgi enam teenusesaajatele ja nende lähedastele ning selgitada plaanide koostamise eesmärki.

4.4. Täiendada teenusesaajate vaba aega tähendusrikaste tegevustega. Vabaajategevuste arendamiseks teha koostööd Dementsuse Kompetentsikeskusega.

4.5. Selgitada hooldustöötajatele ja abihooldustöötajatele privaatsuse tagamise olulisust, eriti hooldustoimingute läbiviimisel. Hooldustoimingute ajal privaatsuse tagamine on oluline, et säilitada teenusesaaja väärikus ja turvatunne.

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
juhtivpetsialist (järelevalve)